

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Trializem ali Nemci v strahu.

Avstrijska država obstoji iz večih kronovin, katerih obseg in oblika sega večinoma daleč nazaj v one čase, ko se jedržava šele oblikovala, formulirala, ko je dobivala današnjo podobo. Naše kronovine niso bile vedno take kot danes; v teku časa so svoj obseg večkrat spremenile in večkrat menjale obliko. Te spremembe so bile navadno posledice vojsk ali tudi mirnih dednih pogodb, kakoršne so se v onih časih večkrat sklepale med kralji, cesarji in njim podložnimi plemenitaši. Tako so naše avstrijske kronovine postale polagoma take kot so danes, zadobile so šele tekom časa svojo nadašnjo obliko in svoj obseg. Ta razvoj naših provinc imenujemo zgodovinski, historičen.

Pri črtanju in stavljenju deželnih mej se pa v onih časih niso prav nič ozirali na to, kakšni narodi stanujejo v tej ali oni deželi ali kronovini. Nekateri narodi so pri tem ostali skupaj, zgodovinske meje jih še danes ne ločijo, drugi pa so bili razkosani na več delov, ker so začrtane meje razdelile več kronovin na več dežel. Tak narod smo tudi mi Slovenci. Zgodovinske meje nas cepijo na več delov. Glavna masa je na Kranjskem, drugi so na Primorskem, Štajerskem, Koroškem, Ogerskem in nekaj celo v Italiji.

Svoj čas te razdelitve niso imele tolikega pomena kot dandanes. Ljudstvo je bilo že tako ali tako brez pravic, naj živi v tej ali oni deželi. Graščak je gospodaril po svoje bodisi na Kranjskem ali na Koroškem. Dandanes je seveda stvar čisto drugače. Novi časi, nove potrebe. Ljudstvo je prišlo do večje stopnje izobrazbe, doseglo je na sploh večje politične pravice in tok časa sili še ved-

no naprej. Ljudstvo ni več topo za razne krivice, ki se mu godijo, se že oglašajo in protestira ter zahteva, kar mu pritiče, v enaki meri kot to dobe drugi.

Tako smo prišli v Avstriji do splošne volilne pravice, ki pa vendar ni izpolnila tega, kar so nekateri manjši narodi pričakovali. Tak primer je n. pr. na Koroškem. Tam živi precejšnje število naših bratov, ki pa nimajo skoro nikakoršnih političnih ugodnosti od nove volilne reforme. V tem oziru je bila merodajna razdelitev volilnih okrajev, ki so sestavljeni tako, da so koroški Slovenci porazdeljeni po malih množinah po nemških volilnih okrajih, kjer so seveda brez moči, ker velja absolutna večina. Dosti boljši ni tudi na Štajerskem, kjer si ne morejo priboriti Slovenci proti absolutni nemški večini nikake posebne veljave.

To se nam je zdelo vredno povedati, da se nekoliko lažje razume pojav trializma, katera ideja postaja v zadnjem času dokaj aktualna. V avstro-ogerski državi velja od l. 1867. princip dualizma, to se pravi, da imamo dve skoro samostojni polovici. Vsaka ima svoj parlament, svoja ministerstva, svojo deželno brambo itd. Le v vojaških, nekaterih finančnih in zunanjih zadevah imamo tudi skupne ministre. — Ogrom je nazadnje še to preveč in radi bi bili še bolj samostojni, najrajši seveda popolnoma. In iz teh razmer je nastala misel trializma. Če je že država razdeljena na dva dela, zakaj bi ne bila na tri. Ta tretji del naj bi bil ves jugoslovanski del avstro-ogerske monarhije. Slovenci, Hrvatje in Srbi naše države naj bi tvorili v okvirju Avstrije nekako tretje telo kot so sedaj Ogrji drugo. Ta misel ni ravno nova, čitali in slišali smo jo že večkrat in tudi debatiralo se je o njej po časopisju že nešteto krat. Izšlo je v zadnjih letih tudi par zemljevidnih kart, ki so prinesle južne avstrijske

kronovine z novimi, recimo narodnimi mejami in so vzbudile med Nemci čisto brezpotreben in nezaslužen ropot. — Bistvena točka glede mej bi v teh slučajih namreč bila narodnost in ne stare zgodovinske meje, ki so danes v veljavi. Na Koroškem in Štajerskem bi seveda Nemci izgubili lepo število slovenskih državljanov, ki jim služijo sedaj za štafažo in v ponemčevanje. Za Nemce bi te nove meje seveda bile skrajno neprijetne, četudi jim drugače Slovenci niso bogsi vedeli kako pri srcu. Sicer pa je za nemško jezo in nevoljo dovolj že samo dejstvo, da bi mi za slučaj, da bi se kedaj te misli sploh vresničile, le kako malenkost pridobili. Oni vse, mi nič, ali vsaj kolikor mogoče malo, to je geslo nemške politike.

Ukljub temu, da je trializem še le ideja, misel, ki nima še niti prav izklesane, zrele oblike, ki se morda sploh ne bo nikdar uresničila, se je graška »Tagespost« dne 10. avgusta t. l. že precej hudo raztogotila nad vsemi onimi, ki so tej misli količkaj prijazni. Poglejmo nekatere misli omenjenega članka, ki že v svojem naslovu govori o premikanju mej — Grenzverschiebungen. Z veseljem konstatira člankar, da so se začeli tudi avstrijski merodajni krogi bolj brigati za ta jugoslovanski pojav, ki pomeni nekako »smrt« alpskih Nemcev. Sto in sto ljudi je baje med Jugoslovani v Avstriji na delu za to »pogubonosno« idejo, ki ni nevarna le Nemcem samim, ampak tudi dinastiji, češ. **na jugu se krijejo nemški in dinastični interesi popolnoma.** To se sliši nekako tako, kot da da bi Slovenci in Hrvatji ne bili udani in zvesti Avstriji. Oni Slovenci bi ne bili lojalni državljani, udani do smrti svojemu vladarju, oni Slovenci, ki so prelivali z njim kri po benečanskih planjavah, oni Slovenci, ki so šli za Avstrijo proti slovanskim vojakom v Bosni? In Hrvat, ki je z Jelačičem na čelu

rešil Dunaj in državo madjarske objestnosti, oni Hrvat naj bi ne bil udan dinastiji in prestolu? Ne, gospodje pri »Tagespost«, ne nemštvo, ne germanizacija, ampak zvesti slovanski državljani so na jugu najboljši varuhi Avstrije in dinastije. Ali so vsi nemški žurnalisti res tako pod vplivom šovinizma in narodne nestrpnosti, da ne morejo več najnavadnejših dnevnih vprašanj presoditi brez strankarske primesi? Ako sodijo pošteno, potem bi si ne upali pisati v takem tonu o svojih slovanskih sodržavljanjih, ki so bili in so vedno gotovo med najudanejšimi avstrijskimi podaniki.

Ako piše »Tagespost« nadalje, da je nemštvo podlaga vse trgovske politike na morju, se nam zdi to precej ošabno, da ne rabimo hujšega, neparlamentarnega izraza. Kaj pa pomeni to: alpski Nемец in morje? Večji monstrum skoro ni mogoč. Ravno na morju so naši južni Slovani, posebno Hrvatje naravnost idealni, vzorni možje. Hrvat v Dalmaciji in morje, to je eno in isto. Seveda na račun alpskih nemških dežela zanemarjati ves promet, vso kulturo in blaginjo v Dalmaciji, potem pa zabavljati čez kmetsko »neotesanost« — katere bajte med nemškimi kmeti ni — to je lahko.

Ob koncu člankar še malo poropota in pravi, **da brez Nemcev se vprašanje o trializmu ne bo dalo rešiti.** Kaj prav za prav briga to vprašanje Nemce, to je zopet vprašanje zase. Njih se na vse zadnje niti iz daleka ne tiče. Ako pride do tega, da politični in vladni krogi morda kedaj to stvar izvedejo, Nemci kot taki ne izgubijo popolnoma nič. — Sicer pa zakaj taka skrb za nas? Mi smo Nemcem le ničvredna masa, ki ni kulturno, ne politično, še manj gospodarsko za kako rabo. Mi le zahtevamo od države šole, razne podpore, vseučilišče in kaj vem še kaj. Mi smo v vseh kronovinah le na škodo, kajti v es davek plačujejo le Nemci.

F. S. Finžgar:

Naša kri.

Slavnostna predstava kat. narod. dijaštva v proslavo rojstnega dne Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I.

Težki in bridki so bili dnevi naših dedov za časa Francozov. Francoz je odpravil tlako, a naložil je našemu ljudstvu drugih bremen, katera so ga strla. Dajaj in dajaj, to je bilo geslo. Naša mladina je močila s svojo krvjo laške planjave in ruske stepe, tako da se je bilo bači, da izumrje rod, narod, in da se nasele tujci med nami. Štiri leta so gospodovali Francozi našim deželam, a ljudstvo jih ni ljubilo, jih ni spoštovalo. Sicer so dali Slovencem nekaj šol v domačem jeziku, a vse to Francozov ni priljubilo pri naših ljudeh. Oni so videli v njih le uzurpatorje, ki si brez pravice laste deželo, ki jim ne pritiče. Nazaj so si želeli pod avstrijsko vladno, nazaj pod starega cesarja. »Stara vera, star denar — in stari cesar« pravi kmet, seljak v očigled francoskim zahtevam. Ljudstvo naše, naša kri, se ni moglo tedaj na noben način sprijazniti z novim gospodarjem, ker ta ni prišel k nam z ljubeznijo v srcu, ampak z mečem in s puško v roki. Sovražilo je naše ljudstvo Francoze kot nasilnike, roparje in jih ni moglo trpeti v svoji sredi.

Milijone vojnega davka je bil že naložil Napoleon kranjski deželi in vedno je hotel še in še. Nov kontribucijon se obeta tudi mali vasici na Gorenjskem: ljudstvo je že razburjeno, z napetostjo čaka, kaj bo. V letu 1813. smo, v visokem poletju. —

V ta čas in kraj je posegel pesnik s svojo umetniško roko in pograbil malo vaško epizodo, ki pa se je odigravala gotovo večkrat. Dejanje igrokaza »Naša kri« je kot nekak odlomek iz velike tragedije velikega Napoleona. A ta odlomek je dobil sam zase življenje, v delavnici pesnikovi je postal samostojen, zaokrožen umotvor. V ozadju francoski boji in poboji, veliki historični dogodki, tu pa le bolj odmev onih svetovnih dogodljajev.

V mali idilični vasici pod gorenjskimi planinami se odigrava dogodek, ki sicer ni posegel merodajno v kolo časa, a je vendar zanimiv spominček onih burnih dni. —

Tam gori pod planinami gospodari takrat oče Borštnik, francoski župan. Rad sicer ne nosi te francoske časti, to se mu vidi, a mora jo, ker Francoz je bil zmagalet. Fantje se skrivajo v hribih; Štefan, ženin Borštnikove Jertce, je njih načelnik. Krepka in odločna četa je to, ki se ne boji niti organizirane francoske vojske. »S takimi fanti bi poglali cel regiment vojakov«, pravi francoski sergent. V vasici se nahaja iste dni

kapitan Renard, mlad Francoz, ki opravlja že drugič to službo, in se zagleda tudi v Jerico. Oficir je učenec Rousseau-jevih načel, povrniti se hoče tudi on k naravi, tam hoče ostati pod gorenjskimi planinami in vzeti Jerico, priprosto dekle za ženo. Nekoliko sanjača tiči v tem človeku. Jerica ga ne mara, ker ljubi Štefana. Dejanje se pa zamota tako daleč, da dobi Renard dokaze Borštnikove krivde v roke. Borštnik je prikrit pristaš kontrabantarjev, rebelov, zato mora po postavi umreti. Sedaj gre za to: ali se uda Jerica, ali pride mer na vešala. In dekle se po kratkem, morda nekoliko prekratkem premisleku odloči, da vzame Francoza in tako reši očeta. A vse to je bilo skoro brezpotrebno, kajti drugo jutro pride novica, da Francozi beže premagani in Štefan, ki so ga že proglasili za mrtvega, pride zdrav in krepak zopet s planine. »In ne le žeganje, ampak tudi svatba« se obeta na koncu. Francoz je odšel, vse je zopet mirno. Val, ki je pljusnil iz velikega svetovnega morja v to malo vasico, je zapustil sicer svoje sledove, a polagoma so se zbrisali in ostal je le spomin na one čase.

O igri sami in njenem pomenu za naše slovstvo se je že dovolj pisalo. Res nam je v njej podal Finžgar pravo ljudsko igro. Osebe so res vzete iz naroda, mišljenje in čustvovanje je skozi in skozi pristno domače, naše, res

naša kri kot živi in pluje v našem ljudstvu. In tako ljudstvo v igri ne more spoštovati Francozov, ker jih v resnici ni. Menda je nekdo očital pesniku radi tega, da se ni držal zgodovine. Da, par prosvetljenec v Ljubljani in morda tuptam po deželi je res bilo navdušenih za Francoze, a ljudstvo, masa gotovo ne. Spominjam se še sam svojega pokojnega deda, ki je tudi videl Francoze, a se ni nikdar prijazen izrazil o njih. Vedno so mu bili le požeruhi in razbojnik. Tako je bilo razpoloženje v narodu in Finžgar ga nam je podal v pravi, resnični luči.

Gledé predstave same še par besed. Režijo je vodil abit. Res. Pri vsej paznosti mu je kaka malenkost le ušla. N. pr. nosi Štefan golorok »manšete«; dekleta imajo tako nekam čudne modrece, ki niso nič domači, narodni ampak bolj laški ali španski. Leva kulisa je bila nekoliko pomanjkljiva, kar bi se bilo dalo lahko odstraniti. Sicer so to malenkosti, a radi točnosti in napredka se jih je treba ogibati, ker drugače smo vedno na istem mestu. — Glavna ženska uloga je Jerična. Gospica P. je bila kot vedno na svojem mestu. Ona se je že prav udomačila na našem odru in se ji vidi, kako nastopa vedno bolj sigurno in točno. Le želeti je, da se taka moč ohrani naši sicer skromni dramatični družbi. Druge ženske uloge so bolj postranske. Omenil bi le še starko, ki nastopi pred

Naša mladina je topa, ni za višje šole, ni za izobrazbo itd. — to so glasovi, ki jih razširjajo Nemci o nas, in vendar taka skrb za našo politično prihodnost! Zakaj neki toliko truda, toliko hrupa, toliko ropota? Niti nas ta stvar toliko ne razburja.

Za danes toliko. Da je v naši državi trializem, ker že imamo dualizem, mogoče, to je razumljivo. Dejstva zadnjih političnih dob kažejo, da bi bil tudi potreben. Kdaj bo prišlo do tega, v kakem obsegu, v kaki obliki, to je pa še vprašanje časa, ki ta hip ni ravno nujno potrebno debate.

Politični pregled.

Predlog grofa Berchtolda

je vzbudil po vsem političnem svetu veliko zanimanje. Od časov berlinske pogodbe sem še ni nastopil v tem vprašanju nikdo tako taktno in fino, a tudi diplomatično. Pričakuje se tedaj na splošno, da bo poziv našega zunanega ministra imel tudi skozi in skozi pozitiven uspeh. Nemčija, Rusija in Italija so že odgovorile. Od vseh treh držav so prišli odgovori, ki pritrjujejo našemu ministru. Iz Pariza in Londona se pričakuje odgovor v kratkem. Pariški listi so večinoma vsi zavzeti za Berchtoldovo idejo, četudi nekateri nemški časniki podtikujejo francoskim, da hočejo nastopiti proti. Londonski list »Daily Telegraph« pozdravlja to misel in pravi, da bi bila izvršitev tega načrta naravnost idealna. Milanski »Secolo« naznanja, da je laška vladaradpripravljena seudeležiti te konference in tudi »Corr. d. Sera« in tej misli nasproten. Na vsak način pomeni korak grofa Berchtolda novo politično fazo na Balkanu in le želiti bi bilo, da se vse tako uresniči kot je načrtano. Za Avstrijo, za našo trgovino in našo industrijo ima balkanski poluotok veliko važnost le v mirnem in urejenem stanju. Zato pa stremi politika grofa Berchtolda za to, da bi se razmere tam dol čim preje uredile in konsolidirale, ker v taki obliki kot sedaj na noben način ne gre dalje.

Ministerski svet.

Včeraj se je vršil na Dunaju ministerski svet pod predsedstvom ministra notranjih zadev bar. Heinolda. Udeležili so se ministerskega sveta vsi člani kabineta razun grofa Stürgkha, ki se pa tudi nahaja na Dunaju in s katerim so imeli razni politiki posvetovanja. Bližamo se torej koncu političnih počitnic.

Odlikovan ministri.

Cesar je odlikoval finančnega ministra Vaclava vit. Zaleski in notranjega

ministra Karola bar. Heinolda z redom železne krone I. razreda.

Krajski deželni zbor

se snide koncem meseca septembra k daljšemu zasedanju.

Položaj na Balkanu.

Položaj na Balkanu postaja od dne do dne kritičnejši. Krvavi spopodi med Črnogorci in Turki se nadaljujejo, in, kakor hočejo vedeti nekateri listi, se Črnagora resno pripravlja na vojsko. Istotako prihajajo vznemirljiva poročila iz Bolgarije. Po raznih mestih Bolgarije se obdržujejo shodi, na katerih zahteva ljudstvo, naj se Turčiji napove vojska. A kar je najhujše in najnevarnejše je to, da med voditelji albanskih vstašev in med novoturško vlado ni prišlo do sporazuma. Vršila se se namreč včeraj med pooblaščenecem turške vlade Ibrahim pašo in med voditelji albanskih vstašev v Skopljem pogajanja, ki so se pa razbila, ker so baje zahteve slednjih vedno večje in nesprijemljive. Arnauti nadaljujejo svoja opustošenja. Zažigajo vasi, koljejo ljudi kamor pridejo. Delajo se v enomer priprave, da vstaši zasedejo Solun. Vse to so dogodki, ki kažejo, da ne bo slednjič preostalo drugega, nego da bodo morale velevlasti poseči vmes, ker je vedno bolj očitno, da si turška vlada sama ne more več pomagati.

Črnogorsko-turški obmejni boji

se vedno ponavljajo. Črnogorski general Dočević zahteva, da se pomakne turško vojaštvo 300 m proč od meje, da se ti boji ne bi več vršili. Ako se njegovi zahtevi ne ugodijo, je izjavil, neče biti odgovoren za kar bi se zgodilo.

Domače in razne vesti.

Duhovske premembe. Administrator v Soči, preč. g. Ivan Štolfa je imenovan za vikarja na Trnovem pri Kobariidu. — Č. g. Frančišek Močnik, kaplan v Bovcu je imenovan za administratorja v Soči. — Č. g. Alojzij Filipič, novomašnik, je imenovan za kaplana v Bovcu. — Preč. g. Ivan Frankè, kurat v Štjaku, je imenovan za kurata v Nabrežini. — Č. g. Josip Vodopivec, kaplan v Kanalu, je imenovan za administratorja v Štjaku. Č. g. Evgenij Bregant, novomašnik iz Ločnika je imenovan za kaplana v Kanalu. — Novomašnik č. g. Peter Zorenon iz Romansa je imenovan za drugega kaplana v Tolminu. — Kaplan iz Ročinja č. g. Hektor Carlet je imenovan za vikarja na Srednjem. — Č. g. Josip Bressan, ekspozit v Ver-

meljanu je imenovan za vikarja v Jamljah in bo obenem oskrboval tudi doberdobsko duhovnijo. — Č. g. Evgenij Brandl, kaplan v Trziču je imenovan za ekspozita v Vermeljani. — Č. g. Anton Fuchs, kaplan v Trziču je imenovan za provizoričnega veroučitelja v Gradišcu ob Soči. — Za kaplana v Trziču sta imenovana novomašnika in sicer za prvega Angelj Trevisan iz Vermeljana, za drugega pa Marij Trampus, ki bo obenem opravljat službo pomožnega veroučitelja. — Preč. g. Andrej Štrekelj, vikar na Pečinah je imenovan za vikarja na Gorenjem polju. — Preč. g. Krištof Tomšič, vikar na Ponikvah bo oskrboval tudi duhovnijo Pečine. — Č. g. Josip Grusovin, kaplan v Vilešu je imenovan za knezonadškofijskega kaplana v Gorici. — Za kaplana v Vilešu je imenovan novomašnik č. g. Henrik Sartori iz Gradišča ob Soči. — Novomašnik č. g. Rudolf Dilena iz Marjana je imenovan za kaplana v Koprivi. — Preč. g. Benin Spagnul, kurat v Dolenjah je imenovan za župnijskega oskrbnika v Belvederju. — Za kurata v Dolenjah je imenovan č. g. Alojzij Simšig, dosedaj kaplan v Romansu. — Novomašnik č. g. Nikodem Plet je imenovan za kaplana v Romansu. — Prvi kaplan in administrator v Gradežu č. g. Ernest Grapulin je imenovan definitivnim administratorjem istotam. — Za kaplana v Gradežu je imenovan novomašnik č. g. Nikolaj Zanol iz Štarancana. — Novomašnik č. g. Ivan Bregant iz Ločnika, je imenovan za kaplana v Fari. — Novomašnik č. g. Angelj Ballaben iz Brume je imenovan za kaplana v Rudi. — Novomašnik č. g. Ivan Pastorichio iz Gradeža je imenovan za stolnega vikarja in ceremonijerja v Gorici.

Cesarjev imendan. Na predvečer tega dne, v soboto, je mnogoštevilno občinstvo čakalo na Travniku na godbi, vojaško in mestno. Ob 8. uri je pričel vojaški mirozov z godbo. Godba se je ustavila pred glavarstvom, pred škofijo, pred stanovanj deželnega glavarja dr. A. Pajerja, brigadirja in polkovnega poveljnika 47. pešpolka ter na teh mestih zaigrala po en komad. Vojaški mirozov je trajal dve uri. Mestna godba se je ustavila le pred glavarstvom, kjer je zaigrala cesarsko pesem. Vse polno občinstva je bilo ta večer na ulicah do pozne ure.

Dne 18. t. m. je na vse zgodaj z grada naznanjalo bobnenje topov, da je napočil znamenit dan, v katerem je dopolnil naš presvitli cesar svoje 82. leto. Ob istem času pa je vojaštvo imeto

tedaj tudi mi gosp. doktorju šolski red »nezadostno«, kakor je on nekako klasičiral naše mnenje.

in puncto jezikoslovje bi mi ne imeli g. kritiku sicer nič **predbacivati**, kakor blagovoli pisati on, le ta čudna beseda nas nekoliko zanima. Ako kdo očita komu hrvatizme, naj ne piše hrvaških najgrjih germанизmov. Kje je tu germanistika in jezikoslovje? — Citiranje Glonarjeve kritike zbirke »Romantika« se zdi gosp. doktorju »neumestno«; — ali ni bila še toliko bolj neumestna njegova opazka o pieteti?

Ker mu ni ravno prav Glonarjeva kritika »Romantike« — kateri pa tudi lahko ima svoje mnenje — mu podamo tu še eno, ki jo je napisal neki član kapucinskega reda pa ne iz Gorice, ne kak »Zvonovec«:

Stvaritelj pesmij dober mož
želi nam dati lepih rož,
a suša jih je zadušila . . .
ne ena ni se prav razvila.

S tem je za nas ta zadeva a b s o l u t n o končana.

budnico z godbo, ki je svirajoč vesele koračnice obhodila mesto. — Ob 8^{1/2} uri darovala se je na Rojcah slavnostna vojaška sv. maša, kateri so prisostvovali razun vojaštva tudi zastopniki vseh oblastnij ter mnogo drugega občinstva. Krasen dan je slavnost še povečal. — Ob 10. uri pa je daroval Nj. Prevzv. knezonadškof pontifikalno sv. mašo. — Pri ti maši so bili navzoči voditelji oblastnij in mnogo drugega uradništva. Koncem maše je zadonel po cerkvi zahvalni psalm »Te Deum«.

Cesarjev rojstni dan se je po celi naši deželi slovesno praznoval. Starešinstva so se shajala v slavnostne seje, kjer se je dajalo duška udanosti in ljubezni do našega sivolasega vladarja. Z več krajev smo dobili taka poročila, katerih pa ne moremo priobčiti zaradi pomanjkanja prostora in pa tudi zaradi tega, ker so bile slavnosti skoraj povsod enake.

Naš prevzvišeni knezonadškof dr. Frančišek Borgia Sedej je včeraj odpotoval v Feldkirch, kjer ostane dva tedna. Vsi škofijski posli so za ta čas poverjeni knezonadškofijskemu kancelarju veleč. g. Zamparotu.

Namestništveni svetovalec in voditelj goriškega okrajnega glavarstva preblagor. g. Anton Rebeck se je podal na dopust na Bled, kjer ostane par tednov. Za ta čas je poverjeno vodstvo okrajnega glavarstva goriškega okrajnemu višjemu komisarju g. dr. Baltiču.

Imenovanje v šolski službi. Za pravega učitelja veronauka na tukajšnji gimnaziji je imenovan dosedanji suplent, preč. gosp. Ivan Tabaj. Čestitamo.

Za župana štanjske občine je bil v soboto izvoljen prejšnji župan g. Filip Hočevnar.

Zdravstveno stanje grofa Calice. — Kakor smo že poročali leži v Št. Petru nevarno bolan bivši avstro-ogerski poslanik v Carigradu grof Henrik Calice. Do danes se njegovo zdravstveno stanje ni zboljšalo. V nedeljo je prišel z dunajske klinike v Št. Peter profesor in zdravnik dr. Salamon, pod čegar vodstvom se je obdržavalo zdravniško posvetovanje.

Ožji okrajni šolski svet za goriško okolico je imel včeraj svojo sejo, katere pa ni dovršil. Seja se bo nadaljevala prihodnji teden.

G. poslanec Marinič med svojimi volilci. G. dež. posl. Marinič je imel v nedeljo v Podgori shod, na katerem je volilcem pojašnjeval nove zakone, ki jih je vsprejel deželni zbor pri zadnjem zasedanju. — Shod je otvoril preč. g. kurat Vuga ter v imenu navzočih pozdravil g. poslance, ki je nato pričel svoje predavanje. Pojašnjeval je svojim volilcem nove deželne zakone, ki se imajo upeljati, kot n. pr. zakon glede ustanovitve občinskih posredovalnih uradov, o varstvu poljske lastnine, o varstvu poljedelstvu koristnih ptičev, o vodopravnem zakonu ter o uravnavi vodnih tokov, o novem občinskem in občinskem volilnem redu. Naznanil je tudi, da je na kmetijski šoli kmetovalcem brezplačno na razpolago orlano orodje. S tem je g. poslanec seznanil volilce z delovanjem deželnega zbora v prid in povzdigo poljedelstva. Navzoči so pazljivo in z zanimanjem sledili govoru, ki je napravil najboljši utis. Ob zaključku je preč. g. kurat Vuga izrekel g. poslancu zahvalo in končal je shod z »živio!« klic na S. L. S. in gospoda poslanca.

Sestanek katoliško narodnih abiturijentov in visokošolcev se je vršil — kakor naznanjeno — minulo soboto in nedeljo v Gorici. Sestanek je bil dobro obiskan, zlasti v nedeljo. Zjutraj so bila razna predavanja, popoldne pa je bila slavnostna predstava v »Centralu«, ki je izpadla nad vse pričakovanje. Dvorana »Central« je bila nabito polna odličnega slovenskega občinstva. Predstavo je počastil s svojim posetom namestništveni svetovalec in voditelj okr. glavarstva goriškega prebl. g. Rebeck, obilo č. duhovščine in drugega občin-

francoskim oficirjem. Zakaj tisto grozno tresenje rok? Saj ni potrebno, ali vsaj ne v taki meri. — Oficirja Renarda je predstavljal prav dobro abit. Velikonja. Podal nam je tistega sanjavega mladeniča z nekoliko tihim glasom, a se je o pravem času tudi razgrel in pokazal svojo moč. Tam gori pod planinami išče v svojih sanjah sreče, a »konec je — poguba«. Štefan je bil res pravi kmetijski fant. Abit. Jerkič jo je »pihnili« prav po domače in njegova igra je bila prav naravna in neprisiljena. Oče Borštnik je bil sicer kaj dober, a včasih se malo preveč razgreje in govori naglo in nerazločno, kar njegovi igri škoduje. Med kmeti je treba povdariti posebno Podrepca, Zapotočana in pa hlapca Matijo. To so vam bile pristne gorenjske grče, okorni in trdi sicer na zunan, a pretkani in prebrisani na znotraj. — Da ne naštevam še dalje posameznikov, naj omenim le celotno, da je predstava bila našemu dijaštvu res v čast in priznanje. Podali so nam kot ne igralci po poklicu vendar toliko, da smo bili res lahko zadovoljni. Če se ni ravno vse posrečilo, naj jih ne plaši. Občinstvo, ki ga je bilo načlačeno polno — od najvišjih slojev do našega delavstva — jim je gotovo hvaležno. Po tej poti vrlo naprej in še lepši vspeh ne izostane. »To je klen narod« — in taka naj bode tudi njegova mladina.

Še enkrat „Livško jezero.“

Že zadnjič smo rekli, da nočemo vzdigovati polemičnega prahu, ampak le toliko pribiti, da se nam ne zdi umestno, če gosp. dr. Pregelj pravi v »D. in Sv.«, da naj čitatelj sodi po njegovih izvajanjih, koliko je knjiga vredna. To se vendar pravi: to-le mnenje je pravo. Zakaj bi ne bilo naše pravo? Zakaj ne morda še kako tretje? Tudi mi lahko vzdržujemo stavek: — »pri vsej objektivnosti je ocena vendar le stvar ukusa tega ali onega kritika« — to se pravi vendar: pri vsej objektivnosti, kolikor se jo da sploh v vsaki stvari doseči. Kdo nam garantira v danem slučaju, da ima ravno gosp. dr. Pregelj prav. On je pač skušal podati »objektivno« sodbo, ali je absolutno objektivna, to je vprašanje. — Gosp. doktor trdi v »D. in Sv.«, da je knjiga brez literarne vrednosti, a vendar pravi v »Nov. Času«: »Knjigi želim najlepši vspeh na književnem trgu.« To se pravi, da bo knjiga dobra, ker s lahe robe gotovo ne bo priporočal. Torej: 1. knjigi želi najboljši vspeh; 2. oseba gosp. viteza Klodiča (mu je) nad vse simpatična. Čemu tedaj negativna ocena? — Proti knjigi ne, proti pesniku ne. Morda proti stavcem ali kaj? V logiki damo

stva. Po predstavi se je zapela stoje cesarska pesem. Nato se je vršil na vrtu restavracije »Central« komerz, pri katerem je govorilo več govornikov in povdarjalo napredek slovenskega katoliškega akademičnega dijaštva. Na komerzu je bil navzoč tudi Slovenec iz Vladikovkaza v Rusiji, rodom iz beneške Slovenije, Rutar, teolog, ki študira v Rusiji. Govoril je v slovenskem in ruskem jeziku; nadalje je govoril v poljskem in slovenskem jeziku dr. Leop. Lenard, docent na krakovskem vseučilišču, potem Hrvat Palčić v hrvaškem jeziku in drugi.

Kaj se vse zgodi iz pozabljivosti. Na predvečer rojstnega dne našega presv. cesarja se je vojaška godba pri svojem obhodu po mestu ustavila pred okrajnim glavarstvom, pred škofovo palačo, pred stanovanjem deželnega glavarja, pred stanovanjem brigadirja in pred stanovanjem polkovnika, poveljnika tuk. pešpolka št. 47. Ustavila pa se ni pred stanovanjem goriškega župana, kar se je poprej pri takih prilikah vedno godilo. Ravno tako je drugi dan na Rojcah pri liki slovesne vojaške sv. maše brigadir generalni major pl. Scotti pozdravil vse navzoče predstojnike raznih oblastnih in uradov, podavši jim roko. Storil ni pa tega nasproti navzočemu goriškemu županu Bombigu. Vse to pa se je zgodilo baje iz **pozabljivosti** in sicer prav iz take pozabljivosti, vsled katere se je goriški župan Bombig pozabil prisostvovati pri neki eminentno patrijotični slavnosti. Ako se ne motimo je bilo to prigodom splava zadnjega »Drednouta« v Trstu, h kateri slavnosti je bil Bombig pravočasno povabljen. — Vse to se po mestu na različne načine komentira. Le »Corriere«, glasilo goriškega magistrata bo z vsem tem najbrže zadovoljen. Kaj pa posebej k vsemu temu razsodni meščani, ako bode vlada iz pozabljivosti prezirala razne prošnje in beračenja goriškega mesta za to ali ono podporo, to je seveda druga stvar.

Naj omenimo pri tej priliki še, da ni glasilo goriškega magistrata »Corriere« niti z besedico omenil rojstnega dne našega cesarja. Zgodilo se je to najbrže tudi zgolj iz **pozabljivosti**, katero je povzročilo navdušenje »Corrierovega« urednika, v katero ga je spravila vojaška godba, ko je svirala, idoča mimo kavarn »Teatro«, pred katero je sedel »Corrierov« urednik, Radetzkyjevo koračnico!!

»Pred novim šolskim letom«. Tak naslov nosi članek v zadnji št. »Soča«. Pod člankom se nahaja znana šifra »A. G.« A. G., ki je pred leti zbežal iz šole, povrača se sedaj zopet na šolsko polje. Kar piše A. G. v zgoraj omenjenem članku ni nič novega. To so stare zahteve Slovencev v Gorici, o katerih nadalje pisati bi se pa vsakemu drugemu bolj prilegala kakor člankarju A. G. Poleg tega pa ima A. G. tako smolo, da »zafura« vse, česar se loti. Zato bi mu svetovali, naj prepusti to zadevo drugim spretnejšim in srečnejšim rokom. Piše pa najraje v »Soči«, kako je prišlo do tega, da je morala »Trgovsko - obrtna zadruga« likvidirati. Pojasni naj na dolgo in široko vse okolnosti in vzroke, ki so privedli omenjeni denarni zavod do tako nesrečnega konca, da bodo drugi denarni zavodi oziroma osebe, ki stoje takim zavodom na čelu izvedele, kako se sme in kako se ne sme s tujim denarjem gospodariti, ako se noče ljudi spraviti v nesrečo.

O likvidacijskem postopanju in o poglavju zaveze z neomejenim jamstvom je obljubila »Soča«, da bo razpravljala bolj na široko. Mi pravimo, da je to prav in umestno in upamo, da bo »Soča« razpravljala tudi, kako je prišlo do poloma »Mizarske« in do likvidacije »Trgovsko-obrtna zadruga« in kako pridejo člani »Trgovsko-obrtna zadruga« do tega, da bodo trpeli za grehe drugih.

Glavni nadpisi na južnem kolodvoru v Gorici. Vsak tujec, ki se vozi skozi Gorico v Italijo ali obratno, ali pa ki iz-

stopi v Gorici, opazi na goriškem južnem kolodvoru samo nemško-laške nadpise, in seveda misli, da je Gorica nemško-laško mesto. Na glavnem posloplju postaje na južni in na severni strani pa se črni celo samonemški nadpis »Görz«. Enako so tudi drugi manjši nadpisi na južnem kolodvoru le nemško-laški, tako pri blagajni, nad uhodi k posameznim postajnim oddelkom. Sploh: Na južnem kolodvoru ni ne duha ne sluha o slovenskih nadpisih razen onega trojezičnega, ki ga nosi knjigarna Schmelzer na peronu in onega ob izhodu iz postaje, na katerem so zaznamovani goriški hoteli. — **To je vsekako žaljivo za 10.000 v Gorici prebivajočih Slovencev.** Če že morajo biti nemški nadpisi na južnem kolodvoru za 2000v Gorici prebivajočih Nemcev, zakaj bi ne bili tudi slovenski za 10.000 v Gorici prebivajočih Slovencev. Zakaj tako postopanje? Pripomnimo: Če so v Gorici na državnem kolodvoru trojezični nadpisi, naj bodo tudi na južnem. Južni del mesta Gorice ni nič bolj laški kakor severni in Slovenci se vozijo kakor po državni tako tudi po južni železnici. — **Apeliramo na uprave južne železnice, da ustreže želji mestnih Slovencev v Gorici in da uvrsti poleg nemško - italijanskih nadpisov tudi slovenske.**

»Več matematike ne bi škodovalo ne naprednjakom ne klerikalcem«. — Tako vsklika »Soča« v svoji sobotni številki govoreč o vivški šoli pri Ljubljani, na čijer pročelju je napisano tudi ime pokojnega matematika Močnika. — Tudi po našem mnenju je dobro, da je človek dandanes dober računar. Kdo pa so tisti ljudje na Slovenskem, ki so se pokazali kot slabi računarji, vemo vsi. S svojo računarsko nezmožnostjo so spravili v velike zadrege tisoče slovenskih družin. Zato pravimo: Liberalci na Goriškem in na Kranjskem, učite se matematiko, učite se računanja, da se bode v bodoče obvarovali takih sramotnih gospodarskih polomov, kakor ste jih zagrešili v zadnjih letih s svojo matematično nezmožnostjo na račun slovenskega ljudstva!

Za kolone v Brdih. »Soča« je v svoji zadnji št. poročala, da so dobili briški koloni 2000 K državne podpore, a je pozabila povedati, kdo je to podporo dosegel.

Pozor meščani Slovenci! — Opozarjamo goriške Slovence na volilne imenike za dopolnilne mestne volitve, ki so razgrnjeni na goriškem magistratu. Pravijo, da je mnogo Slovencev izpaščenih iz imenikov. Zato je dolžnost vsakega Slovenca, da se sam, osebno prepriča, ali pa po kaki zanesljivi osebi, če je upisan v volilnih imenikih. Volilni imeniki so razgrnjeni od 8. t. m. nadalje skozi štiri tedne v anagrafičnem uradu v magistratni hiši in sicer vsaki dan od 8.—12. dop. in od 4.—6. pop. izvzemši ob sobotah popoldne. Ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11. popoldne.

Slovenski nadpisi na laških »boteгах« v Gorici. Nekateri pametnejši goriški laški trgovci so se že sprijaznili z dejstvom, da je vsekakor pametno, ako razobesijo nad svojimi trgovinami poleg laških tudi slovenske nadpise. Zaradi tega dejstva se kregata goriška laška dnevnik »Eco« in »Corriere«, ki hujskata laške trgovce, naj ne razobešajo slovenskih nadpisov nad svojimi trgovinami. Mnogi goriški laški trgovci se boje zameriti se tema dvema listoma in ta in oni se je nasproti marsikateremu Slovincu izrazil, da ve, da živi od Slovencev, da tudi vedno kaj daruje za slovenske zavode, da dopisuje s Slovenci slovensko, da ima slovenske tiskovine itd., a da slovenskega nadpisa le si ne upa še postaviti iz strahu pred imenovanima listoma. Goriškim laškim trgovcem kličemo: **Na dan s slovenskimi nadpisi! Brez strahu na dan z njimi!** — **Vsakdanji kruh je prva reč!** Od kogar živite, tistemu ste dolžni hvaležnost. S tem, da razobesite slovenske nadpise se »laška« Gorica še ne podere, pač pa se

znajo vaši mošnjički znatno posušiti, ako vam Slovenci obrnejo hrbet!

A. Gabršček kontra dr. Stanič. (Nekaj za kratek čas v dobi kislih kumaric.) A. Gabršček je potom odvetnika opomnjal dr. Staniča, naj mu plača neki račun. Na ta opomin je pisal dr. Stanič A. Gabrščeku to-le pismo

»Visoki gospod

Andrej Gabršček

posestnik, trgovec, tiskar, journalist, Sokol, politik, velik narodnjak in (vedibog) še kaj

v

Gorici

(v svojem domu).

v njegove (maziljene) roke:

Mesto bezljati k odvetniku bi mi bili lahko poslali račun, pobotnico, inkasanta. Taka procedura je bolj kratka, stane manj — ni tako odjodna. Potegnite kar Vam tiče in — dajie mi miru za vse večne čase.

S krščanskim pozdravom

Dr. Stanič.«

A Gabršček se je čutil s tem pismom razžaljenega in je tožil dr. Staniča radi razžaljenja časti. Včeraj se je vršila na tukajšnjem okrajnem sodišču dotična razprava, pri kateri je bil dr. Stanič, kajpada, oproščen.

Posvetovanje je imela minulo nedeljo popoldne »Gospodarska zadruga za goriško okolico« na Blanci s tamošnjimi laškimi kmečkimi posestniki. Govorilo se je o organizaciji. Laški kmetovalci so bili navdušeni za pristop k zadrugi.

Dopolnilne volitve v mestni svet goriški, ki se bodo vršile v doglednem času, bodo pokazale, kako moč ima sedanja vladajoča italijanska stranka. Magistratovci — tako se sliši — že »delajo«. Pravijo, da bo denar ob času volitev zelo po ceni in da bo na razpolago »zavednim« volilcem na čebre golaža. Govori se, da bodo letos — kot noviteta — na razpolago magistratovim agitatorjem tudi avtomobili. Nekateri pa pravijo, da tržni komisar Resen dela še najbolj proti sedanjemu režimu na goriškem magistratu, ker s svojim postopanjem je aranžiral cele trume slovenskih in laških kmetovalcev, ki bodo kot en mož volili one kandidate, ki ne bodo po godu magistratovcem.

Odlikovan vojak. V soboto predpopoldne se je vršilo slavnostno odlikovanje vojaka domačina. Bil je to prostak Ivan Grželj, ki je pred časom z nevarnostjo za lastno življenje potegnil iz vode moža, ki se je imel potopiti. Na Rojcah so stali trije bataljoni 47. pešpolka z godbo. Ob 9. uri je prišel tja brigadir gm. Scotti. Držal je slavlju primeren nagovor na vojake ter potem pripel Grželju od cesarja podeljeni zaslužni križec s krono. Potem se je regiment vrnil v mesto. Odlikovanec je korakal na čelu regimenta. V ulici Caserma je pa cel regiment pred njim defilirjal. Na dvorišču vojašnice so potem vsi častniki čestitali vrlemu mladeniču.

Ta vrl mladenec je pronečak ces. svetnika g. Vodopivca; njegov oče Pavel je rojen v Kamnjah; preselil se je v Tržič (Moni.), kjer si je z neumorno marljivostjo pridobil lepo premoženje ter postal ugleden meščan. — Bil je trikrat zaporedoma voljen v občinsko starešinstvo.

Vojak padel v omedlevico. Pri vojaški maši, ki se je brala na Rojcah v šotoru minulo nedeljo v proslavo rojstnega dne našega cesarja je stala ob strani šotora častna straža. Ker je solnce še precej pripekalo in ker je bil šotor obrnjen ravno proti solncu in ker je morala straža stati v strogem pozoru, je padel vojak na desni strani v omedlevico. Koj je pristopil navzoči štabni zdravnik in mu podelil prvo pomoč. Vojaku je bilo nato kmalu bolje.

Še en vojak padel v omedlevico. — Tudi vojaki pionirji so prisostvovali slavnostni maši na Rojcah. Ko ste stali pionirski stotniji v strogem pozorju je

en vojak izstopil iz vrste in se podal proti vojašnici na Rojcah. Ko je napravil par sto korakov se je zgrudil na tla. Na pomoč mu je pritekel poveljujoči častnik in dva vojaka, ki so ga spravili v vojašnico.

Ukradeno dvokolo. Minuli teden je dosedaj neznan izumovič ukradel v ulici Barka dvokolo »Puch«, ki nosi število 33.839. Dvokolo je lastnina zidarskega mojstra g. Izidorja Nanut. Ako zapazi kateri to število na dvokolesu je naprošen, da naznani to policiji.

Ukradeno kolo. Medtem ko je v soboto plačeval zidarski mojster Peter Orel iz Bilj pri tukajšnji davkariji davke, mu je neznan izumovič vkradel »Styria«—dvokolo vredno okoli 200 K, katero je bil pustil v veži davkarije. Kolo ima število 121.690.

Gradež zapuščajo kopališčniki. Sedaj ni več v Gradežu onega dneva, kakor je bil pred tremi tedni. Še precej hladni dnevi, ki so nastopili minuli teden so dognali na stotine kopališčarjev. Sedaj je mnogo Čehov v Trstu, ki si ogledujejo luko in druge tržaške znamenitosti. — Tudi letos so največ denarja pustili v Gradežu Čehi. Letošnja kopališka sezona je bila imenitna, a kratka in hladno vreme, ki je nastopilo, kakor smo rekli, minuli teden, je za ogromne tisočake oškodovalo Gradež.

Kopališka sezona v Sesljanu gre tudi h koncu. Letos je imel Sesljan obilo prav odličnih gostov, kakor malokedaj tako. — Upati je še na lep razvitek tega res krasnega morskega kopališča ob naši Adriji.

Pozor, briški mladeniči. Krminski municipij je dal oklicati, da je prepovedano mladeničem nabornikom, ki se predstavijo vojaški naborni komisiji v Krminu, kaliti mir ali pa nositi s seboj kako zastavo. Prestopki se bodo kaznovali.

Ponarejen denar. Po Gorici krožijo že par dni sem ponarejene krone in komadi po 20 vin. Pozor!

10-letnico svojega obstanka bo praznovalo slov. izobraž. društvo na Vrhopolju pri Vipavi prihodnjo nedeljo 25. t. m. Ob tej priliki se uprizori Jurčič-Govekarjeva igra »Deseti brat«. — Začetek ob 1/2 4. uri pop.

Velika veselica se bo vršila prihodnjo nedeljo v Šmarjah na Vipavskem, katero priredi tamošnji telovadni odsek »Orlov«. Pri veselici bo svirala domača »orlovska« godba.

Cigan - slepar. V nedeljo je bil aretiran v Gorici na Tržaški cesti cigan Mohorovič, ker je na sleparski način izvabil od nekega moža 10 K s tem, »da mu pove srečo«.

Zgradba druge vojašnice na Rojcah za vojake oddelka strojnih pušk je gotova stvar. Vojašnico bo gradila občina Št. Andrež. Skupni potrošek je proračunjen na 119.000 K.

Brzovaj v Št. Andrežu. Občina Št. Andrež se bo potegovala za to, da dobi tamošnji na novo tvorjeni poštni urad tudi brzovaj, ki bi bil velikega pomena za občino.

Srb aretiran v Krminu. Minuli petek je bil v Krminu aretiran Srb Karol Vasilkovič, osumljen, da je kradel krompir, kokoši itd. in da je potem ukradeno blago prodajal raznim gostilničarjem.

Vojaški nabor za mesto Gorica se bo vršil dne 31. avgusta in dne 2. septembra v Katineljevi vojašnici Podturnom.

Kranjski deželni odbornik dr. Pegan ponesruečil. — Kranjski deželni odbornik dr. Pegan se je v soboto popoldne peljal z avtomobilom, katerega je sam vodil iz Selc pri Cerkevnic, kjer se je z družino nahajal na letovišču, proti Ljubljani, kamor je hotel k napovedani seji deželnega odbora. Na klanecu nad Cerkevnicjo je kar priletel preko ceste mali otrok.

Da bi otroka ne povozil, je dr. Pegan zavil avtomobil v stran, a nesreča je hotela, da je z zadnjim kolesom avtomobila zadel v telegrafični drog. Vsled

močnega sunka je dr. Pegan odletel z avtomobila več metrov daleč in se na tleh še parkrat obrnil okolu. Nato je avtomobil držal še nekaj časa naprej in se zaletel v neki zid. Tu je zletel z avtomobila šofer Južna, ki je sedel poleg dr. Pegana. Dr. Pegan je še precej močno ranjen na obrazu, na rokah in na hrbtu. Zdravniki so konstatirali, da ni smrtnih nevarnosti, ako ne pridejo ka'ne notranje nevarnosti. Šofer je le nekoliko ranjen na kolenu.

Cesarjeva vrnitev na Dunaj. — Koncem tega meseca se naš cesar zopet povrne iz Ischla na Dunaj, kjer ga bo začetkom meseca septembra obiskal angleški kralj Jurij.

Dr. Matija Hudnik pomiloščen. Med pomiloščenci, ki jim je cesar odpustil nadaljno kazen, se nahaja tudi dr. Matija Hudnik, bivši predsednik upravnega sveta bivše »Glavne posojilnice« v Ljubljani. Dr. Hudnik je bil obsojen radi nerednosti v »Glavni« na tri leta ječe in se je nahajal v mariborski kaznilnici. Do sedaj je prestal eno leto kazni.

Mati umorila štiri svoje otroke. V nedeljo zjutraj se je zgodila na Rečici pri Bledu strašna rodbinska tragedija. Med tem ko je bil posestnik Janez Pretnar pri sv. maši v Zgor. Gorjah, je njegova žena prerezala svojim štirim otrokom, starim od enega leta do šestih let, vratove. Ko se je Pretnar vrnil, ni našel žene doma. Žena je storila to v hipu blaznosti.

V pokoj je stopil v Pulju superior c. in kr. mornarice Karol Kokolj. Na njegovo mesto je cesar imenoval za mornarčnega superiorja vojnega superiorja I. razreda Antona Jakla.

Požar napravil 50.000 K škode na parniku. V Trstu je v nedeljo zvečer nastal ogenj na parniku Lloyda »Leopolis«. Ogenj je uničil fino opravo I. razreda ter pokvaril ladjo tako, da znaša škoda okolo 50.000 kron.

Evharistični kongres in Hrvati. Za evharistični kongres se je samo iz zagrebške nadškofije prijaviло do 1200 udeležencev. Referate na kongresu so prevzeli tudi trije laiki: sekčni načelnik v pokoju Kosta Hörman iz Sarajeva, prof. Vukasović-Vuletić iz Dobrovnika in učitelj M. Galović iz Zagreba.

Postaje na liški železnici. Liška železnica bo imela sledeče postaje. Ogulin, Plaški, Mala Kapela, Vrhovine, Janječa, Perušić, Gospić, Gračar, Zrmanja dalmatinska meja. Od tu se združijo v Kninu s progo Knin-Split in bo proga dolga 229 km.

Napad na dunajskega generalnega vikarija. V nedeljo se je podajal dunajski generalni vikar dr. Pfluger z dvema nečakinjama v zakristijo cerkve Sv. Štefana, da bi daroval slovesno sv. mašo za cesarjev rojstni dan. Kar plane za njim neznanec ter mu zasadi nož v hrbet. Slučajno navzoči zdravnik dr. Lurtz je zapazil sumljivo zadržanje napadalca ter ga je hotel zadržati, a prišel je prepozno. Sunek je bil tako močan, da se je nož zlomil in je kos rezila ostal v rani.

Prelata so koj prepeljali v bližnjo nadškofovo palačo, kjer stanuje. Medtem so navzoči prijeli napadalca ter ga oddali policiji, ki ga je zvezala in oddala na komisariat. Na komisarijatu napadalec ni hotel govoriti ter se je iz pri njem nahajajočih papirjev dognalo, da se imenuje Arminij Prinz, ki je pred kratkim zapustil umobolnico v Ybbsu. Prinza so utaknili v umobolnico, ker se je pred časom, ko so iskali nekega mo-

rilca, javil, rekoč, da je on dotičnik, a se je dognalo, da on ni bil morilec. Pozneje je dunajska policija dobila anonimno pismo, v katerem se jo je svarilo pred nevarnim anarhistom Prinz-em. Potem se je izvedelo, da je Prinz sam spisal dotično pismo. Policija je spoznala, da mora biti slaboumen in spravili so ga v umobolnico, iz katere so ga pred kratkim izpustili.

Po atentatu se je po Dunaju raznesla vest, da je bil napaden kardinal Nagl. Ta vest je mesto hudo razburila. Še-le kasneje se je izvedelo, da je bil napaden generalni vikar dr. Pfluger. A zdi se, da je napad veljal brezdvomno kardinalu Naglu, ker si je pustil Prinz pred časom popisati osebo kardinala. — Generalni vikar dr. Pfluger se počuti razmeroma dobro.

Velik požar se je vnel 17. t. m. v hladilnicah »Avstro-Americane« za argentinsko meso v Trstu. Pokvarilo se je za 40.000 K mesa.

Znanstvena ekspedicija v Adriji. — Dne 16. t. m. je začelo šesto raziskovanje Adrije. Udeleženi se ga odlični učenjaki in strokovnjaki na ladji »Najade«. Kot voditelj cele ekspedicije je linijski kapitan pl. Kesslitz. Tokrat se udeležijo ekspedicije od začetka afrikanske vojske prvič tudi italijanski učenjaki. Celo znanstveno potovanje bo trajalo okoli štiri tedne. Namen preiskovanja je Adrija sploh, posebno pa živalstvo in rastlinstvo ob bregovih in rastlinstvo v globčinah. Tega potovanja se udeležijo šest avstrijskih učenjakov.

Bankovci v želodcu. V Krakovu zaprta mednarodna žepna tatova Aron in Izak Rosenfeld, ki sta ukradla v ekspresnem vlaku poslancu Blumu 74.000 kron, nista hotela v zaporu jesti. Upraviteljstvu jetnišnice se je to zdelo sumljivo in prisililo je tatova, da sta morala piti ricinovo olje. Uspeh je bil čudovit in presenetljiv. Ricinovo olje je povzročilo, da je prišlo iz želodca enega brata v dveh obrokih 16.000 kron, iz želodca drugega brata pa 20.000 kron v bankovcih, ki sta jih zvita ptička snedla.

Zahvala.

Vsem, ki so izkazali na katerikoli način zadnjo čast naši preljubljeni hčerki in sestri

Mariji Peče

in vsem, ki so nam bili v teh težkih urah v pomoč in tolažbo, bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

V Gorici, dne 20. avgusta 1912.

Žalujoči ostali.

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 3/3 od 3—12 metrov dolge in 3/3 od 3—12 colov debele.

lv. Znidarčič & dr. Ivan Bednařik

stav. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrtno načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal-strope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, z vedno isto temperaturo. **Osejejo kakor vsi drugi sistemi.**

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce šte. 6.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

JOSIP BONANNI

naslednik T. Slabanja

srebrar in zlatar v Gorici ulica Morelli 12
odlikovan z zlato svetinjo

se priporoča vsem č. cerkvenim oskrbništvom za vsakovrstna izdelovalna cerkvenega orodja. Plačuje se tudi na obroke. **Konkurenca v cenah izključena.** Cenike gratis franko na dom.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarstvo, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. **Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.** Prosimo sahtevati listke blagajne radi kontrole.

Goriška zveza

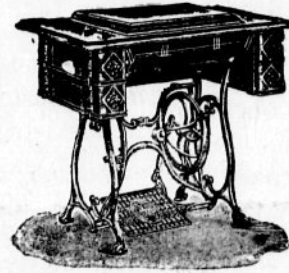
gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitkanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trepežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

V nobeni škodelici

naj ne manjka pravega Franckovega kavinega dodatka on daje kavi slast, moč in lepo barvo. — Njega kakovost vsebuje: izdatnost, slastnost in nizko ceno. **Tovarna v Zagrebu.**